

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, szerda 1908. május 27.

110. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell'Ospedale. (Új Wurzer ház). I. em.

Szerkesztőség telefonszáma 229. - Nyomdai telefonszáma 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónap 2 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

JÁRÓBETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos peltt sorja 40 fillér.

Máról - holnapra.

Pardon! Ez nem politika. A rappresantanzában egy onorévole tiltakozott az ellen, hogy a város beleegyezését adja az új műtrágyagyárnak a petróleum kikötő mentén való létesítéséhez. Nos, ugye, itt nem lehet szó semmiféle politikáról. A gyárnak telek kell, hogy fölépíthesse telepét. S bizonyosan fontos reá nézve, hogy ez a tengerparton épüljön. A tengerpart elsősorban is sik terület, nem girbe görbe ut vezet hozzá, ami megakasztaná a közlekedést. Ha ilyen helyen épül fel a gyár, iparvágányt vezethet és sok mindenféle előnyben van része. Mig ellenben ha valaki a Torrettánál csinál gyárat, bajosabban boldogul. Ebben a tekintetben már a tapasztalat is megtanította a szakembereket arra, hogy ne igyekezzenek az isten háta mögé. Szóval az új vegyi gyár sem igyekszik oda. A telepét éppen a legalkalmasabb helyen akarja s ha nem görditenek akadályt egy onorévole miatt, ott is fog fölépülni. Az onorévolénak is igaza van, de a gyárnak még inkább. A kikötő bővítése szempontjából szükségünk van minden szabad területre. Csakhogy igazságtalanság volna most másként eljárni, mint annak előtte. A kikötő szabad helyeivel másutt kellett volna gazdaságosan bánni. Nem most, amikor mindössze nem valami sok négyzetesögméter telekbeépítésről van szó.

A fiumei magyarságról sok szó esett az utóbbi időben a fővárosi sajtóban. Egybehangzóan konstatálták azt a lesújtó tényt, hogy az államalkotó elem itt nagyon is gyöngye. Szervezetlenül, elhagyatottan áll, nem él valami tulságosan társas életet, nem támogatja egymást, hideg és közömbös minden iránt. Ezt a letargikus állapotot azután többféle körülményből magyarázzák. Az egyik azt mondja: azért nem teszünk és nem tehetünk semmit, mert nincs egyesületünk, nincs hely, ahol kellő súlylyal tudnánk fellépni. A másik már mélyebben belemarkol a kérdésbe. Kifejti, hogy a magyarságot itt senki sem támogatja s a magyarság azért tehetetlen, mert kevés benne a független elem. A harmadik, aki már nyilván jól ismeri a viszonyokat, a csodással határos nemtörődömséget csakis a magyar ember hibájára vezeti vissza. A Pató Pálokat juttatja eszünkbe, akik élnek napról-napra s a ma cseledni valót mindig holnapra halasztja. A holnap, a holnap. Ez az örökös jelszó. S a cselekvés ideje sohasem következik el.

Igy vagyunk a színművészet pártolásával is. Színház kell nekünk, hogy unalmas óráinkat valami kedves szórakozás szakítsa meg. Szórakozás műélvezet, tanulás és élvezet. Ezek volnának a színház feladatai s mi különböző fajú polgárok szigorúan megköveteljük, hogy a négy közül egy se hiányozzék. Ha pedig csak egy kicsit dőcög a szekér a göröngyös uton, ha csak ez egyik kerék küllője nem funkcionál tökéletesen, isten kegyelmezzen Thalia szekéré-

nek. Fellökik az országuton s ha belé odvasodik is, nem néznek többé feléje. Nekünk fiumei magyaroknak sajnos nem jut az a szerencse osztályrésztül, hogy lehozzuk ide az operaházat, és a nemzeti színházat egyszerré. Az operaház nem reflektál erre a dicsőségre s ha a Nemzeti Színház minden neves művészával együtt lejönné Fiuméba, akkor sem telnék egészen a színház. A baj nem is a társulatok szintjében gyökerezik. Azok a magyar társulatok, amelyek az utóbbi időben Fiumében megfordultak, nem vétettek semmit a magyar színművészet ellen. S az idej magyar színházi szezonról is csak a legjobban kell nyilatkoznunk. A hiba bennünk van meg. Nem nagyon rajongunk a színházért. Az első magyar szezon óta nem volt anyagi eredményük a színházi vállalkozóknak. Akkor is úgy toboroztak publikumot, hogy a magyar vállalatok összevásárolták a jegyeket s ingyen szétosztották. S akkor is megessett az a csuda, hogy akadtak igen sokan olyanok, akik ingyen sem mentek a színházba.

A magyar ezred. Régi kívánsága Fiuménak. Követelik avatottak és avatatlanok. Esztendőnk óta kiabál a sajtó s valóságos fiumei kérdést csináltak belőle. Még sines Fiumében magyar ezred. A képviselőházban legutóbb Kmetty Károly követelte, aki az újabb időkben élénk érdeklődést tanusit Fiume iránt. Kmetty Károlynak azonban nemcsak a képviselőházban kell szót emelnie Fiume érdekében. A magyar ezredet Fiume számára a delegáció legközelebbi tanácskozásain kell követelni erőlyesen. Így azután talán mégis csak megkapjuk, ha ugyan másképpen nem vételeknek a kérdésben osztrák testvéreink.

Cseregyermek.

Egy fiumei családapától vesszük az alábbi figyelmet érdemlő sorokat. Közreadjuk azokat, anélkül, hogy tartalmukkal teljesen egyetérténénk:

A cseregyermek intézmény egy időben nagyon divatba jött Nagymagyarországon. Sajnos, mostanában egészen kiveszőben van. Ez az intézmény abból állott, hogy a debreceni elküldötte gyermekét Brassóba vagy a Szepességre valami szász-német családhoz, amely viszont elküldötte cserébe az ő gyermekét. A debreceni gyermek jól tudott magyarul, a szász meg németül. S a debreceni gyermek megtanult Brassóban vagy a Szepességben németül, a szász gyermek pedig magyarul. Mindkettőnek hasznára vált a dolog. A szász fiuból jóra való, a magyar nyelvet ismerő ember lett, a magyar gyermek pedig megtanult németül. Mikor Móricz Pál íróbarátunk az eszmét megpendítette és a szász-magyar csere divatba jött, más nemzetiségbeliek is kezdték az igazi magyar földre küldeni gyermekeiket.

Fiuméből is több olasz család kísérelte meg a dolgot s a kísérlet fényesen bevált. Az olasz vagy horvát fiu megtanult magyarul, megszerette a magyar ember faji mivoltát, megszerette s rajongó hive lett. Sajnos, ezt a kísérletet nem követte a tömegeges gyakorlat s ma már alig akad család Fiumében, amely jó magyar családhoz küldené cserébe a gyermekét. Elég rosszul van ez így.

Valljuk meg, ezt egy olasz családapa sem fogja tagadni, hogy az olasz fiu csakis az olasz

nyelvvél ma már nem viszi semmire. Fiume igen szük pátria s nagyobb ambícióval megáldott embernek nem lehet végcélja, hogy Fiumében valami csekély fizetéssel járó állásba csöppenjen bele. A tehetség az ambíció érvényesülni kíván s nem érvényesül a nyelv ismerése miatt. A tapasztalat bizonyította, hogy fiumei családok gyermekei igen szépen haladnak a közpályákon, ha megtanulták a magyar nyelvet, ismerik a magyar viszonyokat s meg tudják érteni a magyart. Hogy mennél több ilyen fiumei ifju jusson jó megélhetéshez, biztos pozícióhoz, ez nem a mi vágyunk, óhajtatunk.

Ez csakis a fiumei olasz ember érdeke s ha igazán szíven viseli gyermeke jövőjét, ha nem ellensége a saját fiának, akkor törekedni fog arra, hogy megismertesse, megszerettesse vele a magyar nyelvet. Tudjuk, hogy az iskola nem mindig elegendő. Az iskola tanít, nevel, de nem nyújt tökéleteset. Iskolában magyar ember még nem tanult meg tökéletesen németül és olasz ember magyarul. Éppen ezért volna célszerű ismét rendszerré tenni a gyermekeserét Van az országban igen sok jó magyar család, aki szívesen fogadná a fiumei olasz gyermeket házában s bizonyosan több nagy fiatal dicsekedhetne Fiume hamarosan, mint eddig.

Séta a városban.

Ott tul a hidon. Mindjárt hozzátehetjük: egy más világ van. A jobb levegő ugyan a hidon innen van, no de ez nem tesz semmit. Ott tul a hidon azért mégis szép az élet. Böven kijut az embernek a gyári és hajókémények füstjéből s annál kevesebb a — dicsőségből. Egyébiránt Francois Coppée meghalt s ezzel divatját multa már a dicsőség után való vágyakozás. A magyar emberben kezd egyre jobban kifejlődni a Nyugat férfja, aki nem az üres szappanbuborékok iránt való rajongást tüzi ki legfőbb célja gyanánt. Nekünk nincsenek bálványaink. Mincsenek élő nagy férfaink. A fiumei légkörben plane nem lehet szó magyarságról. A fiumei légkör beleoltja az emberbe közönyt, a nemtörődömség bélyegét s attól azután nehéz szabadulni.

A város terei sivarak. A házak sima falai nem adják meg a színt, a hangulatot. Valami hiányzik mindenfelé. Valami és még valami. Szürkeség, a karszt szürkesége uralkodik mindenfelé. Tavasz van s a szivekben sehol sines meg a tavasz hangulata. Ma holnap benne vagyunk a nyárban, a kinzó és gyötrő kánikulában s egyszerré azon vesszük észre magunkat, hogy nem is volt tavaszunk.

Nekünk fiumeieknek kevés jut ilyenkor az élet örömeiből. A hivatásnak rabjai vagyunk. Kínlódnak vesződnünk s nincs belőle semmi hasznunk. A kis vidéki városkában olcsón megélünk, nem kell a fogunkhoz verni a garasokat s még egy kis pénzecske is tehetünk félre. Finme azonban nagyváros s nekünk kötelességünk leróni az adókat azért, hogy ebben a nagy városban élünk. Fizetünk, mint a köles, ha mindjárt súlyos adósságok is nyomják a vállunkat. Drágábban fizetjük a lakást, az élelmet, a ruhát. S nem tehetünk semmit. A bajok ellen nincsen orvosság, hiába rágódunk tehát ezeken a kérdéseken. A háziurnak élnie kell, sőt félre is kell raknia a gyönyörű ezresceket. A kereskedőnek házra kell a pénz, nekünk pedig nem telik még — kamatra sem.

Az iskolák ma-holnap bezárják kapuikat s napról-napra újabb diák öngyilkosságok hírére vesszük. Az egyik tanuló fél a maturától ettől az elavult intézménytől s fejébe röpíti a golyót. A másik bevárja a míg elbukik csak azután vet véget életének. A kultuszminiszter pedig programot mond, ingyenessé teszi a népoktatást, könnyíteni akar a szülők terhein. Ilyenkor az iskolai év bezárása előtt mindig fölvetik az eszmét, hogy töröljék el már egyszer az érettségit. Ugy sincs annak semmi gyakorlati értelme. Aki egyszer már az érettségig eljutott, úgy sem javul meg. Aki pedig végigjárta szerencsésen az osztályokat, jogot tarthat arra, hogy végleges bizonyítványt nyomjanak a markába. Minek a sok ceremónia és nagyképűség? Minek kinozzák gyöttrik a szegény tanulókat esztendőkön keresztül, ha azután az utolsó lépésnél belevetik az rővénybe? A diákok már az előző esztendőköben kell fölvilágosítani, hogy pályátévesztett, hogy meg kell elégednie azzal, hogy ha el tudja végezni a négy középszályt. Minek vesződnek vele esztendőkön át, miért fosztják meg attól, hogy más mesterség után nézhessen, ha úgy is tudják, hogy nem lesz belőle sohasem diplomás ember? Az érettségi vizsgát, mint fölösleges el kell törölni s minden művelt embernek kötelessége, hogy ennek érdekében akciót fejtsen ki. A közoktatásügyi tárcát ma olyan férfiú tölti be, aki gyakorlati érzékekkel vagyon felruházva. Ime, itt a legjobb alkalom, hogy az ősi intézménynek kitekerjük a nyakát.

Előfizetési felhívás.

Junius 1-re új előfizetést nyitunk „A TENGERPART”-ra, amely Fiume egyetlen napilapja s a közelmúlt eseményei után méltán számíthat minden fiumei magyar ember támogatására.

Aki még nem előfizetője lapunknak, siessen leróni azt a köteletségét, amelylyel minden magyar ember a magyar sajtóval szemben tartozik.

„A TENGERPART”

most már ötödik esztendeje szolgálja az országnak ezen a végpontján a magyar nemzeti és gazdasági érdekeket s mennél erősebbé tesszük, annál jobban felelhet meg nagy hivatásának.

Előfizetési árak:

Egész évre 24 korona
Fél évre 12 „
Negyedévre 6 „

Ujjonnan pelépő előfizetők elsejéig lapunkat ingyen kapják.

„A TENGERPART”
kiadóhivatala.

UJDONSÁGOK.

— **Zipszer Lajos nyugalomban.** A Máv. hivatalos lapjának legutóbbi száma negyvennyolc főtisztviselő nyugdíjaztatását közli. A nyugdíjba vonulók között van Zipszer Lajos, a fiumei állomás helyettes főnöke is. Mint értesülünk Zipszer Lajost a fiumei vasutasok távozása alkalmából nagy ünnepeltetésben fogják részesíteni.

— **Szusáki asztalosok sztrájkja.** A szusáki asztalosok, szám szerinti negyvenen sztrájkba léptek. Béremelést és munkaidő leosztást követelnek munkaadóiktól.

— **Vasutasok velencei kirándulása.** A vasutasok országos szövetségének fiumei kerülete június 28. és 29. napjaira kirándulást tervez a lagunák városáig, Velencébe. A kiránduló hajó vasárnap reggel indul Fiuméből és másnap 29-én este hagyja el Velencét. A kirándulásra jogosító jegy ára 8 korona. Előjegyzéseket elfogad Fodor Armin máv. ellenőr, az állomás vezénylő irodájában.

— **Aki megöli gyermekét.** A fiumei törvényszéken tegnap érdekes bűnpört tárgyaltak. Marussich Francesca, egy fiumei lakosadó cselédje február 4-én anyaságba esett, gyermekét megfojtotta és a matrac alá rejtette. A cseléd azután eltűnt. A cselédnek ráakadtak hét nap múlva a csecsemő holttestére, mire jelentést tettek a rendőrségen, amely kinyomozta a

kegyetlen anya hollétét. A törvényszék több tanút és orvosszakértőt hallgatott meg, akiknek vallomása terhelő volt a vádlottra. A törvényszék bűnösnek mondta ki Marussich Franciscát s gyermekölésért hat hónapi fogházra ítélte, amelyből három hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett.

— **Felolvasás Oroszországról.** Kelics Kosta dr. orosz publicista legközelebb felolvasást tart Oroszországról a szusáki Szokol egyesületben.

— **Letartóztatott család.** A fiumei rendőrség letartóztatta a triezzi rendőrség megkeresésére Horing Ferenc 40 éves gotscheei illetőségű egyént, aki Triestből több család elkövetése után megszökött.

— **Az Ember Tragédiája — fiumei olasz fordításban.** Petőfi „János vitéz”-e után Madách nagy drámai költeménye is megjelent most olasz nyelven, Fiumében, egy díszes kötetben, Zichy Mihálynak a rajzaival illusztrálva. Az olasz fordítás címe: La Tragedia dell' Uomo. A fordítás egy magyar és egy olasz embernek a munkája; a magyar Czink Lajos lefordította olaszra Madách művét, szóról-szóra prózában s ezt az anyagot versbe szedte az olasz Antonio Fonda. Tulajdonképpen az mellékes volna, hogy hogyan jött létre a fordítás, az a fő, hogy milyen a fordítás: mennyire közelíti meg az eredetit nemcsak tartalom, de forma tekintetében is, általában: hogy mi a művészi értéke. Igen szerencsésnek tartjuk a két fordítónak szövetkezését; Czink Lajos hozzá juttatta Fondát a szöveg tökéletes megértéséhez, ami igen ritka a magyar költői művek idegen fordításánál; s e mellett, ami Czinkben talán nem volt meg: a költői nyelvnek és ritmusnak annyira ura Fonda, a mennyire talán nem lehetne ura egy magyar ember idegei idejében soha. Czink a jó köfaragó, Fonda a művész — bár munkájuk időrendben éppen ellentétes a szobrász alkotásával. A két fordító szerencsés szövetkezésének köszönhetjük, hogy Madáchból az olasz fordításban nem vészett el semmi, nemcsak egy gondolat, de még a stílus talán egyetlen virágzala sem. Műfordításról lévén szó, Czink és Fonda munkájára a legnagyobb dicséretet mondjuk ki ezzel az egy, lapidáris mondattal: fordításuk méltó az eredetihez. Madáchnak dicsősége nőtt, s az olasz irodalom nyert vele.

— **Nemzetközi hajózási kongresszus.** A XI. nemzetközi hajózási kongresszus, melynek védője az orosz cár, május 31-től június 7-ig lesz Szentpétervárott. A földművelésügyi minisztériumból részt vesznek a kongresszuson Faragó Lipót osztálytanácsos, Tóth Jenő miniszteri titkár, Udránszky József műszaki tanácsos, Majorer Gyula kir. mérnök; azonkívül a kereskedelmi minisztérium képviselőjében Kohányi Zoltán tengeri hajózási főfelügyelő, Egan Ede áll. mvasuti felügyelő és Macher Ernő kir. főmérnök. Az Atlantica tengerhajózási részvénytársaság képviselőjében Pollacsek Jenő vezérigazgató, a Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási részvénytársaság részéről Sényi Péter igazgatóhelyettes, a hajózási és műszaki osztály vezetője jelennek meg.

— **A kikötőből.** Érkezett: „Plitvice” magyar gőzös Akyabból 47418 zsák rizsszel a helybéli rizshántológár részére; „Olga” magyar gőzös; „Brento” olasz gőzös Quelpuból 3636 tonna foszfáttal a Schenker cégnek ajánlva.

SZINHÁZ.

Nincs-e elvámolni valója?

(Bohózat 3 felvonásban. Írták Henequin és Weber. Fordította Göth Sándor. A Fiumei Fenice színházban először színre került május 25-én.)

Ma, amikor már mindnyájan, kényes izlésű közep európai emberek a képzőművészetet, a színészművészetet „l'art pour l'art” kultiváljuk és vesszük be magasabb, fensőbbesebb szellemi táplálék gyanánt, amikor a különböző művészi problémákat saját, külön differenciálódásában fogadjuk el, a klasszikus jellegű és rendű irodalmi alkotások színesen szárnyaló színpadra való helyezésével be nem érjük, hanem büszkén verjük a mellünket a modernizálódva fejlődés erőszakos hivatkozásával. A régi drámai műveket csak a modern kritika látószögéből akarjuk percipiálni, amiben persze

megakad az a konzervatív értékű józan megbirálás határvonala, amelyikkel pedig csak nagyon óvatosan szabad a művészi dolgok megítélését rendekre bontani. A vehemens modernnek a symbolisztikus és az impresszionisztikus drámákban látják a jövő perspektíváját, s nemzetségiileg itt is a franciák és a németek vezetnek. De a francia csapodár művészjellemé itt is kicsillan a maga, elég csunya, mondhatni felszeg valóságában. A finoman átszított, vagy a lelki megérzéseket igénylő evolúciók nem tudják egyszerűen megihletni, a komoly gondolkodás mezében azonnal ráfanyalodnak triviális és érzékeket ciklandó huncutságokra. S minthogy ez a francia nemzet — ugyszólván — egészének tulajdonsága, nagyon is természetes, hogy a frivolitásokkal fűszerezett markáns humor először Franciaországban találja meg azt a hódító talajt, amely hozzánk „művelti” szomszédokhoz is ugyanolyan dimenzióval plántálódik át. Így születnek meg azok a borsos eledelű pikantériák, amelyeket mi, modern magyarok is oly nagy ambícióval fogadunk szeretetünkbe, kiváltképpen ha a csipőssége mellett még oly szellemesen, jósorkányos technikával van felépítve, mint a tegnapi színrekerült *Nincs-e elvámolni valója?* Balla igazgató, aki eddig a komolyabb műfajok mellett is valóságos művészeti apológiát adott, nagyon helyesen cselekedett, hogy a francia bohózatirodalomnak ezen, egyik legkedvesebb termékével megismertette a közönséget. És ami ma különösen tetszett nekünk, az előadás összjátéka és menetele teljesen a darab rohanó fordulatainak, öletes tempóinak megfelelőleg pergett. Egy tökéletes művészi produkció volt ez e rendezés, mely a darab kacagtató helyzetet, a színészek derült játékát mellett, elsősorban kötötte le figyelmünket. A bohózat meséjét nem is kíséreljük meg részletesen ismertetni, annyira összebogozott, fordulatok epizódokból szűrődött össze, hogy a néző előtt minden jelenés, mint valami panoptikum megannyi apró részlete libben tova. A szereplőkről pedig teljes elismerés! Balla Kálmán De Triveline szerepében olyan művészi hatást ért el, amelyre Fiumében prózai előadásoknál alig volt példa. Csupa értelem, csupa átérés minden mozdulata. Mellette Farkas Béla volt a férfiak ünnepléje. Öletes játékát, természetes beszélőművészetét sokat ismertségre. *Berci, Rubos* Árpád, *Lajthay* Károly és *Rogoz* Imre epizód szerepekben tűntek ki, s róluk is csak a legteljesebb elismerés hangján szólhatunk. A nők közül *Szentgyörgyi* Mártha vitte a darab súlyosabb részét. Zézét, egy álfestőnő briliáns kokottszerepét játszotta sok rutinnal és ellenállhatatlan gráciával. A kis *Szentgyörgyi* Mártha már a mi fiumei színházi idényünk alatt is oly óriásit fejlődött a saját szemünk láttára, hogy a legszebb reményekre jogosít a jövőre nézve. *Kovács* Margit, *Harmath* Zseni a szokott jók voltak, míg *Mariette* szobalány szerepében *Bércziné* Irma tűnt fel kedves követlenségével és pajzán, öletes vidámságával. A közönség nagyon sokat mulatott a kitűnő cochonnérián.

Meridies.

— **A Fenice színházban** ma este van Lehár Ferenc bájos és dallamos operettjének a *Három feleség*-nek bemutató előadása, amelyre már napok óta lázasán készül az igazgatóság és a teljes művészi ensemble. A *Három feleség* főszerepeit B. Csik Irén, *Szentgyörgyi* Lenke, *Borbély* Lili, *Bérczi*, *Várady* és *Csöregyh* játsszák. A darab iránt óriási érdeklődés nyilvánult, úgy hogy a jegyek nagyrészt már elővételben kapkodták el.

Holnap szerdán: *Három feleség*-et ismétlik.

Csütörtökön d. u.: *Rab Máttyás*. Félhelyárakkal. Este pedig rendes helyárakkal *Nagy Cabaret est* lesz, amelyen a színház összes tagjai részvesznek, csupa humoros, kedves számokkal.

Pénteken: *Szentgyörgyi Lenke jutalomjátékául A tegvitézbb huszár* kerül színpadra elsőrendű szereposztásban.

Szombaton: *A Cabaretet* megújítják, teljesen új műsorral.

Vasárnap: d. u. *Tündér Iona*. Gyermekelőadás félhelyárakkal. Este pedig a *Három*

feleség-et adják, amely egyuttal a társulat bucsuelőadása is lesz.

— **Hadrik Anna az Urániában.**
T. Hadrik Anna, a Fiumében is népszerű drámai művész szombaton Aténi estét rendezett Budapesten, az Uránia színházban. A jeles művész vállalkozásáról a *Budapesti Hírlap* a következőket írja: A függöny föl-emelkedik. Fantasztikus kertben kőpadon ül egy görög kitónos ifjú hölgy, szinpadí lanttal a kezében. A zenekarban elhelyezett zongorán néhány méla akkordot játszanak és a görög ruhás hölgy elkezd szavalni. Mély, zengő hangja, fekete haja, sötét, mélabus szeme mind a fájdalom tolmácsává teszi ezt azt asszonyt, aki a szerelem, a csalódás, az elhagyottság, az árvaság bánatát oly szívből fakadóan és szívhez szólóan tudja megértetni. A görög nő csupa modern lírikust tolmácsol, érzéki, csapongó, szilaj, elbusult költőket, és ezzel a vad, reszkető vágyakozással és forró sóhajjal nehezen boldogul. Azlán csendes hangon, mély rezignációval, egyszerűen, a hatás minden eszközét félrevertve mond el nagyon költői és nagyon igaz dolgokat, Kiss József gyönyörű *Ajánlás*-át, a Szerzést és viharos taps köszönti a tehetségének megfelelő művészmunkáért. Az a görög nő, aki az Uránia e mai estéjét kitöltötte, T. Hadrik Anna asszony, nagyon jeles és előkelő vidéki színesző. Külsőségei miatt az előadást *Aténi est*-nek nevezte; a név különös volt, de nem eléggé vonzó. Bár jóvedelmét a Gyermekvédő Ligának szánta, közönsége mégis kevés volt, és ezt sajnáljuk nemcsak a jótékony cél miatt, hanem Hadrik Annáért is: még e forró májusi estén is érdemes lett volna ezzel a tartalmas és sokoldalú művészegyeniséggel megismerkedni.

Teatro Fenice Fiume.

Bérlés 38. sz. (Páris)

Kedden, 1908. május hó 26-án:

Kedvezményes és jegyek nemervényesek.

Ujdonság! Itt először! Ujdonság!

A három feleség.

Operett 3 felvonásban írta Bauer Gyula. Fordította Mérei Adolf. Zenéjét szerzeszte Lehár Ferenc.

Személyek:

Turi János	Váradi Márton
Lori, felesége	B. Csik Irén
Coralie illemtanár	Szentgyörgyi Lenke
Olivia szállodatulajdonos	Borbély Lili
Huneberg báró	Cseh Iván
Adhemar Rikardon örnagy	Cseőregh Jenő
Sadi bab	Bérczi Gyula
Zvirina hivatalnok	Horváth Károly
Wollrath	Rogoz Imre
Puch Vendelin patikus	Rubos Árpád
Sidonie, neje	Harmath Zseni
Flix	Szécsi Ferenc
Blanche d'Horcourt	Bérci Gyuláné
Manon Brichard	Aldor Ilonka

Távirat ◀▶ Telefon.

Képviselőház ülése.

BUDAPEST, május 26. A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnököl. Napirenden van a pénzügyi tárca költségvetésének részletes tárgyalása.

Wekerle Sándor miniszterelnök Dobroszlav Péter felszólalására reflektál és kijelenti, hogy legközelebb törvényjavaslatot fog benyújtani az adókezelésre vonatkozólag.

Eber Antal szerint a magyar-osztrák banknál Magyarország nem részesedik egyenlő arányban.

Wekerle Sándor miniszterelnök visszautasítja a vádat s kimutatja, hogy az állítás téves.

Közben a második emeleti karzatról kérvényt dobtak le, mely Andrassy belügyminiszternek van címezve. A kérvényt Szatmári Mór veszi föl és nyújtja át a belügyminiszternek.

Az elnök ezután jelenti, hogy az 1908. évi költségvetés letárgyalatván a sürgősség megszűnt s a Ház mai naptól fogva nem tart délután ülést.

Ezután Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter a honvédség illetményeinek fölemeléséről, Andrassy Gyula gróf belügyminiszter pedig a községi és körörszók fizetésrendezéséről nyújtott be törvényjavaslatot.

Ezzel az ülés véget ért.

Mentelmi ügyek.

BUDAPEST, máj. 26. A képviselőház mai ülésén a mentelmi bizottság több mentelmi

ügyet terjesztett be. Ezek között van Lengyel Zoltán ügye, akit sajtóvétség és Blahó Pál nemzetiségi ügye, akit izgatás miatt ajánl kiadásra a mentelmi bizottság.

A bankkérdés.

BUDAPEST, május 26. A bankbizottság a költségvetés elintézése után e hét végén tartja meg legközelebbi ülését, amelyen megkezdődik a szakértők kihallgatása.

Egy volt képviselő halála.

BUDAPEST, május 26. Jurkovic volt horvát képviselő ma meghalt.

A dánosi bűnpör.

BUDAPEST, május 26. A dánosi rablói bűnpörében az elnök ma az esküdtek kioktatását kezdte meg a kérdések dolgában. Dél előtt kiürítették a termet, mert az esküdtek megkezdtek tanácskozásukat. Verdikt estére várható.

A katolikus autonómia és a kongrua törvény.

BUDAPEST, május 26. Apponyi Albert gróf vallás és közoktatásügyi miniszter ma kijelentette, hogy legközelebb benyújtja a katolikus autonómia és kongrua törvényjavaslatot, amelyet még a nyári szünet előtt akar letárgyalatni.

A cár kegyelme.

ODESSZA, máj. 26. A cár megkegyelmezett mindazoknak, akik múlt évi októberi zsidóellenes zavargásban részt vettek.

Szétrombolt szerkesztőség és nyomda.

PÁRIS, május 26. A párisi anarkisták a fiumei példát követve tízenkét emberüket elküldték a *Humanité* című lap szerkesztőségébe és nyomdájába, hogy ott egy kis rendet csináljanak. A lap ugyanis megtagadta egy hírenek helyreigazítását. Az anarkisták a szerkesztőséget és nyomdát teljesen szétrombolták.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

VELENCE HOTEL MODERNE MANIN

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett 120 szobával, lifttel, villanyvilágítással és fürdővel mérsékelt áron.

Gambrinus-étterem polgári árakkal

A Kőbányai Polgári Serfözde kiváló minőségű sörök kimérése.

A Velencét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

A

„De la Ville“

kávéházban

ma és minden este

BARCA JENŐ

jeles kaposvári cigány zenekara

hangversenyez.

Napszámókat és napszámósnokeket

keres azonnalra a Kőbányai Polgári Serfözde Fiume Via Ciotta 18.

SZINHÁZ UTÁN

hová menjünk?

A Riva Szapáryn levő első és egyedüli

MAGYAR VENDÉGLÖBE

hol kizárólag magyar konyha van és közvetlenül termelőktől beszerzett magyar borok, valamint állandóan frissen csapolt kőbányai márciusi és dupla malátasör kapható.

Nyitva éjfélután 1 óráig!

Halál a poloskákra!!!

DESODEROL

az egyetlen radikális szer poloskák és más férgek ellen. Ragadós betegségek ellen fertőtleníti. Elárusító

Graf A. Fiume Riva Canale Telef. 622.

Literje K 1.50 házhoz szállítva.

Lakások fertőtlenítése elvállaltatik.

Első fiumei magyar uri és női fodrász terem az Adria Palotában.

Külön női teremben hajmosás, fésülés, és mindennemű modern hajmunkák végzetnek.

Az uri teremben pontos és jó kiszolgálás.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Uraim!

A sztrajk nálunk megszűnt, megadtuk munkásaink összes követeléseit, de nem a rendelők rovására. A régi bevezetett árak nálunk továbbra is megmaradnak.

18 vagy 24 frt.

egy remek szabásu uri öltöny vagy felöltő mérték után tiszta gyapju szövétből.

Seiler R. és Társa

Első fiumei emérikai rendszerű versenyszabóság

Corso a városi torony mellett.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Az új bérlő által teljesen újjáalakított és kiválóan vezetett

THERAPIA PALACE

CIRKVENICÁBAN

kitünő ellátást és kifogástalan kényelmet nyújt mérsékelt áron.

Villanyvilágítás, házi fürdők, remek fővénnyű tengeri fürdő, saját tehenészet, jéggyár stb. Orvos a házban.

Felvilágosításokkal készséggel szolgál

Az Igazgatóság.

LIDO-VELENCZE

Klimatikus gyógyhely és tengeri fürdő. — Nagy kinesiterápiai intézet. — A nagy fürdőházban kávéház és étterem tágas terrasszal a tengerre. — Naponta hangverseny.

Grand Hôtel des Bains

Grand Hôtel Lido **Hôtel Villa Regina**

Julius 1-én megnyílik az új

Excelsior Palace Hôtel

Dependanceok és villák:

Elena — Jolanda — Ortensia — Maria — Emma — Elisabetta parkkal, teniszpályákkal stb.

Nagy hangversenyek, színház és változatos szórakozások.

Cím: BAGNI LIDO - VENEZIA.

MIRAMARE NAGYSZÁLLÓ

CIRKVENICÁN.

Nyári és téli üdülőhely és tengeri fürdő.

A szálloda közvetlenül a tengerparton, — a fürdő közelében fekszik. —

Modern berendezés. — Kávéház és étteremmel.

Lift. — Villanyvilágítás. — Olvasó terem.

Hidegvízgyógyintézet. — Meleg házi fürdők.

Figyelmes kiszolgálás **Mérsékelt árak.**

Porto-Ré (Kraljevica)

LIBURNIA SZÁLLÓ

tengeri fürdő remek hullámveréssel.

Gőzösön 40 percre Fiumétól.

Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

Teljes ellátás mérsékelt áron.

KITÜNŐ KONYHA!

FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

Lockey

HOFBRÄU SZÁLLODÁJA

ABBAZIA.

Központi fekvés a Curpark mellett

- ● Villamos világítás ● ●
- Szobák pensioval vagy a nélkül
- Polgári árak. ●
- Figyelmes kiszolgálás. ●

Kitünő magyar konyha.

Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés

Via del Pozzo 2 — FIUME — Telefon száma 19.

Raktárak: Via delle Pile 4 és Scoglietto 2. sz.

ajánlják dusan felszerelt raktárakat hazai gyártmányu

Excelsior zománcedényekben

Berndorf Krupp-féle nickel-edényekben

és mindenféle konyha- és háztartási cikkekben.

CRNKOVIĆ

szálloda, penzió és kávéház.

CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a mólótól 2 pezcnyire.

Kitünő magyar és német konyha.

Kitüntetve a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajorok valamint Müncheni és Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: **CRNKOVIĆ JÓZSEF.**

VELENCÉ - LIDO

PENSION CORNE D'OR

Egyetlen nemzetközi családi penzió a Lidon, csendes fekvésben, gyönyörű kerttel és tágas verandával. Teljesen zanzari mentes.

Kitünő bécsi és magyar konyha

Teljes penzió 7-10 liráért.

Május, június és szeptember havában mérsékelt árak valamint szobák ellátás nélkül is.

Villamos vasuti és hajóösszeköttetés.

(A hajó kikötő helyétől mindjárt jobbfelé menni).

Ha szereti az egészségét, használjon kizárólag

aluminium konyhaedényeket

tiszta alumíniumféműből, a melyekkel fűtőanyagban 40%-ot takarít meg.

EGYEDÜLI FŐRÁKTÁROS

LEONESSA VINCENZO

Via Andrassy 17. — FIUME — Via Andrassy 17.

SPORT VENDÉGLŐ

Fiume, via Germania 2 a Jellacsics kaszárnya mellett.

Izletes magyar konyha. - Kitünő borok. Kőbányai Polgári Sör.

WEISZ JENŐ vendéglős.

Grand Hotel Zehentner

elsőrangú szálló és penzió

ABBAZIA

szemben a mólóval.

52 szoba. Tengeri és édesvíz fürdők a házban. Villamos világítás. Cukrászda.

Klubbhelyiség.

Maluszewszki Szeniszió

CENTRAL KÁVÉHÁZA

és cukrászdája

CIRKVENICA

közvetlenül a tengerpart mellett.

Kitünő italok és frissítők.

Legfinomabb cukorsütemények.

Mindenféle használt butort veszek a legjobb árban.

Deutsch M.

Via Governo 4.